

אקרופוליס

מגזין בהוצאת
אקרופוליס החדשה
בית ספר לפילוסופיה
בדרך חיים

פילוסופיה
תרבות
התנדבות

גיליון מס. 70
ספטמבר 2017 - דצמבר 2017

קוראים יקרים,

ענת סלע

לו היינו עכשיו בצפון החוף המזרחי של ארצות הברית או בצפון אירופה, הייתה נפשנו מתפייטת על גוני העלים הנושרים בשקט, כל אחד מהם גולש מטה כמו בחר לעצמו את הרגע המדויק. אבל אנחנו כאן, באגן הדרום-מזרחי של הים התיכון, וקשה יותר להתפייט על מאפיין זה.

כאן חושף הסתיו יופי אחר. מרגש מאוד לראות עמוד תפוח של חצב מגיח מבצל נסתר ומתרומם לגובה. עשרות פרחים שופעי צוף, חשופים ופתוחים בפני מגוון רחב של חרקים, חלקם מאביקים יעילים וחלקם פחות יעילים, והפריחה זמינה לכולם.

כך או כך, נדרש אומץ לאבד אחיזה מהמוכר, שאינו עוד, או לבקע אדמה צחיחה, להתרומם לגובה ולתת את הכול.

עוד מעט, בעוד גשם או שניים, זרעים חבויים יבקעו קליפות קשות וחיים שוצפים יגיחו גם הם באומץ אל העולם, כי אין להם ברירה. כוח חיים אדיר ובלתי נשלט נדחף מתוכם החוצה.

כל כך הרבה השראה נותן לנו הטבע, ועדיין אין זה מובן מאליו שנבחר, כל אחד מאיתנו, לוותר על מה שאינו עוד, או להזדקק לגובה, להיפתח ולתת לכל

כוח החיים שבנו לצאת אל האור.

המאמרים בגיליון זה נוגעים כולם בכוח הפנימי הזה ובאומץ להתהוות, להתפתח, לתת, להשתנות ולשנות.

החל מגיליון זה תלווה אותנו רשימה בשם "פילוסופיה לחיים" שכותב **רון חלבי**, מנהל אקרופוליס החדשה בישראל, ובה הוא פורט את הרעיונות הפילוסופיים למעשים פשוטים, יום-יומיים ואפשריים.

ולסיום, **תפוזות המעלות שפרסמנו בעיתון הקיץ** נגעה בלב רבים, שחזרו אלינו ושיתפו אותנו בשימושים שונים שעשו בה. התרגשנו במיוחד מבקשתה של מורה להכין ממנה תעודה מיוחדת לתלמידיה המיוחדים. באותה תעודה היא רשמה לכל תלמיד מהי המעלה המיוחדת שלו בעיניה, ואנו בטוחים שכל אחד מתלמידיה הזדקק מעט לגובה ופתח בחוסר זהירות כמה פרחים בזכות יחסה המיטיב.

נאחל לכולנו התחדשות סתווית, שיהיה בנו כוח לבקע קליפות קשות ולתת לטוב ביותר שבנו לנצח.

שלכם,

ענת סלע,
הוצאה לאור

אקרופוליס סתיו 2017 תוכן עניינים

4 פילוסופיה לחיים רון חלבי	26 לגעת בקצה חנוך אגסי
10 חידון	32 לברוא את עצמך מחדש ענת סלע
12 דוקטור, איך אתה מרפא? תמר בן שושן	36 הרצאות נבחרות
20 הרהורים ריטה לונדון	38 על עירנות ונדיבות יונתן ירושלמי
24 קורס פילוסופיה כדרך חיים	42 על ספטל בשדרה רעות פרידמן

מנהלת הוצאה לאור:

ענת סלע

עורכת העיתון:

רעות פרידמן

עיצוב גרפי: **עפרה בהרב**,

מירב אגסי, ענבל בורד,

ליטל כספין

עריכה לשונית והגהות:

יפעת קלוגר,

גדי טיסנבאום

עיתון אקרופוליס החדשה,

עמותה ללא מטרת רווח

מספר 0-144-012-58

רשיון עמותה מספר 5222

כתובת דואר אלקטרוני

של המערכת: magazine@newacropolis.org.il

newacropolis.org.il

תוכן המאמרים והמודעות

בעיתון על דעת הכותבים

ועל אחריותם בלבד

והתמונות מארכיון

אקרופוליס החדשה.

איור השער:

עפרה בהרב

פילוסופיה

פילוסופיה לחיים | רשימה מספר 1: פתיח כללי והערה אקטואלית ראשונה

רון חלבי

צילום:

פייר פאולין ©

www.photos-art.org

קוראים יקרים,

אני כותב רשימה זאת כפנייה ישירה אליכם. זאת חוויה מעניינת, לרשום ולפנות לקהל שאני יודע שהוא קיים, אבל שאיני יכול להביט בו ושאינני יודע אותו.

זה נכון שאת רובכם איני מכיר. אני אומר רובכם משום שאני מניח שפה ושם יש קוראים שאני מכיר, למשל, כל הפילוסופים החברים בעמותה שלנו, שנוהגים גם הם מדי מספר חודשים לעיין בשמחה בעיתון שאנו מוצאים לאור. אבל יכול להיות גם שהאמירה – איני מכיר אתכם, היא חלקית מאוד ואפילו חסרה.

נכון, אני לא יודע מי אתם ספציפית, אני לא יודע מה שמכם, היכן בדיוק אתם חיים ומהן הנסיבות הספציפיות של חייכם.

יחד עם זאת, אני יודע שאתם חיים בארץ הזאת, מתמודדים עם אתגריה, עובדים עם מאפייניה. אני יודע שיש סיכוי סביר שאתם מתעניינים בפילוסופיה, גם אם אתם הייתם מנסחים זאת אחרת.

אני יודע שבני אדם אתם, וכבאלה, אתם צועדים בחיים על כל המשתמע מהמצב האנושי.

אז אני לא מכיר אתכם אבל מכיר את חייכם, את ההתמודדויות שלכם, את השאלות והדילמות שאתם ניצבים בפניהן. אני מבקש לפתוח כאן

מחזור חדש של שימוש בפילוסופיה, הידועה בשמה "פילוסופיה בדרך הקלאסית" או "פילוסופיה כדרך חיים".

ב-15.7.2017 ציינו בעולם 60 שנה לקיום המפעל הפילוסופי העולמי שנקרא כעת – "אקרופוליס החדשה". (בארץ אנו פועלים כבר 30 שנה).

60 שנה זה זמן לא מועט ביחס לחיים של ארגון, וקצר מאוד ביחס למטרות שיש לארגון הספציפי הזה. מהן המטרות שלנו?

ובכן, גרסה רשמית שלהן אפשר למצוא בכל גיליון של עיתון שהוצאנו אי פעם, וגם בכל כיתה שבה אנו לומדים ומלמדים פילוסופיה בארץ ובעולם.

במילים פשוטות ביותר, אקרופוליס החדשה בארץ, כמו בעולם, מבקשת להציע לאדם לעשות שימוש בפילוסופיה כדי להיטיב עם חייו, כדי להיות אדם טוב יותר.

אנו מבקשים להחזיר לפילוסופיה את מקומה, שהיה לה ונלקח בפרקטיקה של החיים שלנו.

אנו מבקשים לעבוד עם הפילוסופיה בשביל החיים, בשביל הקונקרטיים של כל איש ואישה שמוכנים לעשות זאת.

אנו מדברים על פילוסופיה יישומית, אבל לא כענף מוכר בפילוסופיה שמאפשר שימוש של מומחים בידע פילוסופי, כדי לייעץ לאנשים שמבקשים עצות לחיים.

אנו מדברים על גילוי ופיתוח וטיפול

מתמשכים של גישה פילוסופית, שכל איש יכול לממש אם יש לו צורך בכך והוא מוכן לעשות זאת.

לא טיפול ולא אימון ולא ייעוץ, אלא עבודה פילוסופית אינדיבידואלית שמסייעת ליחיד המתרגל לפתח יכולת חשיבה, ויכולת חיים עצמאים וחופשיים.

כן, מסתבר שהגישה הפילוסופית יכולה להיות יישומית בשביל החיים שלנו, במובן שהיא יכולה לסייע לנו מאוד להתעמת ולהתמודד עם ההתמודדויות הספציפיות והקונקרטיות של חיינו.

לא מדובר בתשובות מגירה וגם לא בנוסחאות, אלא בדרך מתמשכת שמאפשרת לאדם להיות בתהליך שבו הכרתו את עצמו ואת העולם הולכת ומתרחבת.

מתוך הכרה מתפתחת זאת הוא מסוגל לאחריות גדולה יותר, ולכן לפעולה משמעותית ומטיבה יותר עבור עצמו ועבור העולם.

הפילוסופיה היא התחום שבו לאורך דורות העזו בני אדם להתעמת עם השאלות הגדולות והבסיסיות של החיים, אבל גם עם אלו שהן הלחם והחמאה של חיינו.

הפילוסופיה היא התחום שנותן לנו עוז לשאול למה אנו עושים מה שאנו עושים, מה שנתפס כ"ברור" כל כך לעתים בחברה שבה אנו חיים.

הפילוסופיה היא המקום שמאפשר לנו להטיל ספק אמיתי, לנסות לראות את הדברים אחרת, אולי מנקודת מבטו של האחר ואולי מתוך זווית שונה לגמרי.

זה היה תמיד נכון, וזה נכון גם עתה בזמן המיוחד שבו אנו חיים.

בעולם שבו מצהירים שהאמת מתה וכבר לא ברור אם יש מציאות שאנו חיים; בעידן שבו היכולת שלנו לקרוא ולחקור וללמוד הולכת ומידלדלת, למרות שפע המידע שסיבבנו; בעולם של שחיתות מוסרית הולכת וגדלה, של משבר מנהיגות ושל נפרדות של בין בני אדם – הפילוסופיה מבקשת לשאול שאלות מסורתיות על צדק וטוב ועל אמת ושקר.

הפילוסופיה מציעה לאדם לגלות את הקבוע בתוך השינוי הבלתי נגמר, את היציב בתנועה הבלתי פוסקת. הקבוע והיציב בו עצמו כמו בעולם.

הפילוסופיה מציעה כיוון, לא עוד שוטטות בלתי נגמרת ויחסית.

היפה והמאתגר הוא שכל זה נעשה, כאמור, בתהליך שבו מתגבשת אצל האדם גישה של מחשבה ופעולה שהוא הריבון שלו.

איש לא יכול לגרום לאיש להיות פילוסוף, לחשוב באופן עצמאי, לגלות את עצמו או לגלות כיוון שהחיים זורמים בהם, להיות חופשי יותר.

איש, גם לא בודהה או משה או חכמים יקרים ומוכרים אחרים.

זוהי דרך של אינדיבידואלים חזקים שמוכנים להרפתקה עצומה, שמוכנים לנסות לצעוד בשבילים שאחרים צעדו בהם, אבל דורשים גילוי מחודש, שמוכנים ולא פוחדים לטעות, שההליכה בדרך עצמה משמחת אותם.

איש לא יכול
לגרום לאיש
להיות פילוסוף,
לחשוב באופן
עצמאי, לגלות
את עצמו או
לגלות כיוון
שהחיים זורמים
בהם, להיות
חופשי יותר.

**העולם מציב
בפנינו אתגרים
רבים. לעתים
הם נראים רבים
מדי וגדולים מדי,
ופעמים רבות אנו
ניצבים בפניהם
חסרי אונים.**

מהי דרך זאת? החיים שלנו. החיים שלנו? כן, וככל שאנו בהכרה לחיים שלנו, ככל שאנו מסכימים לעבוד עם מה שהם מביאים כדי ללמוד, כדי להיות טובים יותר, הדרך הולכת ומתבהרת ופשוט החיים מתגלה.

מבחינה זאת לא מדובר בדרך להמונים. פשוט כי כרגע המסה הגדולה של האנשים (וגם אנו, הפילוסופים, לא פעם עמם) עסוקה במה שבפילוסופיה הבוהיסטית הטיבטית מכנים "שטחי ההנאה של החושים".

אנו סבורים שיש לנו אפשרות לשנות זאת, שאנו יכולים לנווט בחיים בעזרת בחירה, ולא להסכים עוד לחופש אשלייתי שלמעשה משמר את מצבנו הפרטי כמו הכללי.

העולם מציב בפנינו אתגרים רבים. לעתים הם נראים רבים מדי וגדולים מדי, ופעמים רבות אנו ניצבים בפניהם חסרי אונים.

חוסר האונים הזה הוא שגורם לכך שמרבית בני האדם שיכולים לעשות הבדל ולהניע לשינוי לא בדיוק עושים זאת. כך ברמה גלובלית. אנו מותירים את ההשפעה על העולם לאלו שהביאו אותו למצבו הנוכחי, ומצב העולם חוזר ומשפיע ומעצב אותנו.

אבל אפשר אחרת.

זה תלוי בנו, כל אחד ואחת מאתנו שמוכן לקחת אחריות גדולה יותר, ראשית על חייו ואחר כך מעבר לכך – יכול וצריך להשפיע.

לאחר תרגול של 20 שנה של גישה זאת, אני יכול לומר לכם בצניעות

נכונה שאני מכיר את הערך של הפילוסופיה, את התפקיד החיוני שלה ביכולת של אדם להיות חיים משמעותיים וטובים יותר.

מתוך היכרות זאת, מתוך ניסיון חיי הקונקרטי אנסה להמחיש לכם, בכל גיליון, משהו מן האפשרות של חיים פילוסופים.

יש לי תקווה גדולה שאצליח לגעת בכם, שהאפשרות של חיים פילוסופיים תהיה בהירה וברורה יותר. ומי יודע, ייתכן שחלקכם אף יצטרף למסע הפילוסופי, למהפכה העצומה שכבר יצאה לדרך בשקט מהדהד.

ומעבר לפתיח העקרוני –

הערה אקטואלית ראשונה:

לפני ימים מספר החלטתי לחדש את לימודי השפה ערבית שלי. בעבר ידעתי לקרוא ולכתוב ברמה בסיסית, וכך גם הייתה רמת ידיעתי בניהול שיחה.

עם השנים, בשל חוסר תרגול ושימוש, נשכחה השפה ממני.

למה אני מספר לכם עובדה אישית זאת? משום שאני לא רואה באנקדוטה זאת סיפור אישי. מנקודת מבט פילוסופית, אחד האתגרים המרכזיים שגלומים בחיים שלנו בארץ הזאת הוא מכשול הנפרדות.

בודהה הגדיר את הנפרדות כאחת האשליות הגדולות של הקיום.

מתוך הזדהות עם החיים החיצוניים ועם העולם הנראה, מתוך התמקדות באגו הפרטי כמו הקולקטיבי שלנו, אנו מושפעים מאוד מההבדלים

שקיימים בינינו ונבשלים בראייה של הדומה והמשותף, נבשלים בתרגול של אמפטיה וחמלה.

בכל מקרה, גם אם אנו מתקשים לראות את הקשר בינינו וגם אם עדיין נוח לנו ב"אני" ופחות ב"אנחנו", אין לי ספק שלאזרחים היהודיים במדינה יש אחריות, ללמוד להתקרב ולכבד את התרבות הערבית בתוכה ועמה אנו חיים, כמו שיש אחריות הפוכה ומשלימה לאזרחים הערבים כאן.

העובדה שיש היום דיון שעוסק באפשרות של הסרת השפה הערבית ממעמדה כשפה השנייה בארץ, מעידה בעיניי על עומק הבורות שבתוכה אנו נמצאים.

כפילוסוף, יש לי אחריות לעשות מעשה בכיוון שאני חושב שחשוב שנצעד לעברו. אני יודע שככל שנעשה זאת נבנה גשר שיש בו צורך עז כל כך.

לכן, אני אחדש את לימוד השפה הערבית, מתוך רצון ללמוד ולכבד את התרבות ובני העם הערבי ומתוך שאיפה לסייע ככל יכולתי לחיים משותפים, לא רק בחבל ארץ זאת, אלא בכלל.

שלכם,

רונן חלבי,

מנהל אקדמיה ללשון העברית בישראל. ■

צופן הפסוק האמיתי

1
2
3
4
5
6
7
8
9

1/1
הפסוק
הוא זה שיוצא לנצח
לא קרה

פילוסוף סיני, מחבר ה"דאו דה ג'ינג": 81 שירים קצרים שסומנים בחובם את חכמת הדרך והסגולה: איזון בין ניגודים, פשטות, מתינות, והרמוניה עם דרכו של היקום

4/4
אין השפלה והכבוד
אלא nifal ופעיל

מגדולי הפוסקים והפילוסופים בימי הביניים. איש אשכולות, מדען, רופא, חוקר ומנהיג. דגל במצוות שטעמן הקניית השקפות נכונות, מידות טובות, וסילוק העושק והעוולה מהעולם. ראה בסגנון החיים האידאלי חיי תורה ועבודה, ואת ייעודו הסופי של האדם בידיעת אלוהים ובהפניית כל מעשיו למען השגתו.

7/7
נר אחזי יכול להדליק אלפי נרות
והכי פלהבת תפחת.
אוהבה לצלם לא פוחתת
בשחלקים אותה 88 אחוזים

אבי הבודהיזם, שבבסיס המסורת העתיקה שלה עומד תרגול ה-"דהיאנה": מדיטציה שמטרתה את הגוף המנטלי ומביאה להכרה ואיזון מושלמים.

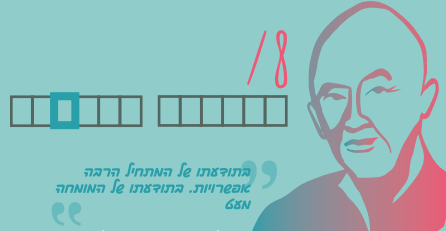
2/2
החכם ידעו החכמות,
האדם דעו - האפשרו.
פיו וליבו שווים

כהן, יועץ לפורעה ג'וסר, משורר, רופא, אסטרונום מתמטיקאי וארכיטקט ממצורכים העתיקה. משמעות שמו היא "הוא שמגיע בשלום". בנה את פירמידת המדגרות של ג'וסר - משכנו הנצחי של המלך, שבישר על תחילתה של ארכיטקטורת האבן

5/5
אם אותה איש אומר,
האר על הכול למען האהבה

דרוויש, משורר ומיסטיקן סופי. כדרך חיים, דגל בתנסויות חווייתיות ולימוד הקוראן וההלכה המוסלמית ככלים בפיתוח פרישות, חיי פשטות וצנע ואורח חיים סגפני שמטרתם לקרב את האדם לאלוהיו וללמדו לאהוב אותו.

8/8
הנודעו של האותחל הרבה
אפשרויות. הנודעו של האומחה
88

נזיר בודהיסטי ממסורת הזן, הדוגלת במשמעת ברזל, תרגול זהזן, לימוד על טבעו של הבודהה, ושירות. תרגול הזהזן כולל מדיטציה והרהור בקראנים - שאלות ומטרות שמטרתם לעורר טפק עמוק אצל התלמיד לבחון את התקדמותו ולהביא אותו להתעלות מעל המנטל.

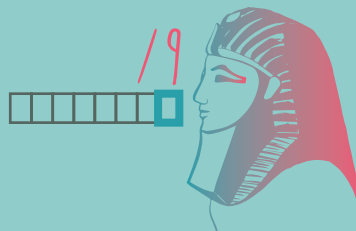
3/3
קשה תרבות רצה
התוך ביתו של אדם
יותר מאלחחות שז וחזק

מחבר ספר הזוהר, סמל תורת הסוד והקבלה. בלימוד התורה גרס פשטות, בהירות, היגיון וחירפוש אחר טעמיות של המצוות - "טעמא דקרא", טעם המקרא - להבין את טעמי המצוות ולפעול על סמך צו הלב ולא הפירוש המילולי של הכתובים

6/6
כדי לדבא,
אילו אהבין תחלה
את מקורם של החול והבריאות

רופא, פילוסוף ומדען פרטי, חלוץ הארומתרפיה. העלה במשנתו רעיונות חדשים שאפשרו את איחודה של הפילוסופיה עם הדת, ונוגעים בתורת המציאות, תורת הנפש ותורת הנבואה והמדינה

9/9
שמו היווני של תחנתם השלישי-המצרי.
חניך למיתורין, מלמד, לוחם ומצביא גדול

לקבלת הפתרון:

עיצוב: ענבל בורד

ערכו:
רעות פרידמן
אסף אשיה

בשמותיהם של הפילוסופים המאוירים מתחבאת מילה.
האם תוכלו לפענח את הצופן ולזהות אותה?

דוקטור, איך אתה מרפא?

הקשר בין רופא לחולה, בין מטפל למטופל, הינו מפגש אנושי משמעותי. בדיקת ברגעים בהם אדם נירעד ממחלה או מפחד, זקוק לעזרה, לתקווה, לאמפתיה - הוא פוגש את הרופא, בן אדם כמוהו, שמייחל לסייע. לעיתים זה מפגש "טכני", בין אדם שחלה, לבין ה"טכנאי", הרופא, ש"מתקן" אותו, ולעיתים זהו מפגש אנושי עוצמתי ומשפיע, המשנה ומרפא את חייהם של הרופא והמטופל גם יחד.

מי היו הרופאים הגדולים בהיסטוריה? מה עשה אותם לכאלה? מה ניתן ללמוד מהם אודות מסתרי הריפוי?

תמר בן שושן

איורים:

ענבל בורד
עפרה בהרב

בשתיים בלילה צילצל הטלפון. בצד השני קול לא מוכר של נער, "אני חבר של גיא, הוא בדרך לבית חולים, הוא התמוטט, שטה יותר מידי, הוא ביקש שרק את תבואי, לא אבא שלו, לא אף אחד, בטח לא אמא שלו, את יודעת... הוא ביקש ממני להתקשר רק אלייך, יש מצב שאת יכולה לבוא?" שאל בהיסוס.

גיא הגיע אלי לטיפול פסיכולוגי

מספר חודשים קודם. למוד אכזבות וטראומות בחייו - היה לו קשה לתת בי אמון. חוט הקשר שלנו היה דק, תחת מבחן ומאיים להיקרע בכל רגע.

בעוד חברו של גיא מדבר אלי, אני שואלת עוד כמה שאלות טכניות כדי להרויח זמן ולחשוב במהירות. אני מבקשת לדבר עם גיא, אבל חברו מציין שהוא מקבל עכשיו חמצן, באמבולנס, ולא יכול לדבר.

לא על רפואתי אני נסמך

רק אל רפואתך אני צופה

(ר' יהודה הלוי)

רופא היוצא באישון לילה מושלג, לקול משמע הפעמון, על סוסו המקרטע, מגיע אל החולה שכל משפחתו מצפה ממנו להצילו.

בראשי מתרועעות מחשבות: אני שמחה שגיא רואה בי כתובת של אמן כשהוא במצוקה, מאידך האם זה עוד מבחן למידת האיכפתיות שלי ממנו? האם המבחנים רק יחריפו? האם נכון לקום ולצאת עכשיו?

באותם רגעים מבזיק בראשי סיפורו של קפקא - "רופא כפרי". רופא היוצא באישון לילה מושלג, לקול משמע הפעמון, על סוסו המקרטע, מגיע אל החולה שכל משפחתו מצפה ממנו להצילו. הוא טועה באבחנה, סיוטו של כל רופא. הוא חושב שלחולה אין שום מחלה, אך מגלה במהרה את טעותו ונחשף למצב הנורא. הוא מתקרב, חשוף למחלה, פוחד, אך אין לו כל דרך אחת. הרופא שומע את משאלתו של החולה לתקווה, להחלמה, אך רואה גם את אחיזתו של החולה במחלה ובייאוש. כל אלה משאירים אותו נבוך, חסר אונים, מפוחד, דווקא ברגע בו הוא נדרש לנסוך בטחון וידיעה.

מהו סוד הריפוי? מי הם הרופאים הגדולים בהיסטוריה שהפשילו עבורנו לרגע את פרגוד המיסתורין וחשפו לנו משהו מהדרך לריפוי?

במבט מעמיק אפשר למצוא חוט משותף לרופאים הגדולים בהיסטוריה. כולם היו רופאים אמיצים ומהפכנים בדורם, שהעזו לחקור ולחשוב באופן חופשי ומשוחרר מדוגמות רווחות, גם אם שילמו על כך מחיר של נידוי ובוז. ביניהם היו גם פילוסופים, אסטרונומים, אומנים ואלכימאים...

הרופא פרצלסוס - 1493-1541,

היה רופא מהפכן, שמרד במסד הרפואי שנדה אותו כי גילה אמיתות מתקדמות יותר. רבות מהאמיתות שגילה היוו תשתית לרפואה המודרנית, ואף לתחום ההומיאופתיה. הוא טען בין היתר, שעל הרופא להיות אלכימאי, אסטרונום, פילוסוף, ואדם אתי ללא פשרות. פרצלסוס טיפל חינם בעניים, וטען שלמד מהכורים בהרים, המילדות בשבטים, הטרובדורים והעניים, יותר מכל מה שלמד בבתי ספר לרפואה!

הרופאים הגדולים בהיסטוריה ראו ברוח האדם ובאתיקה האנושית, שחקן מרכזי ברפואה, והיוו בעצמם דוגמה למטפלים ללא משוא פנים, ללא ליאות ועם מעט תמורה.

בחברות מסורתיות הרופא היה אדם שכל רכושו היה תיק עם אמצעי הרפואה, וסירה, לעבור איתה ממקום למקום כדי לסייע ולרפא אנשים. אסור היה לו לצבור רכוש, הקהילה היתה מספקת את כל צרכיו, והוא היה חי חיים צנועים, נטולי שאיפות ואינטרסים שעלולים להניע אותו למעול באמון שנתנו בו אנשים. כך איש לא יכול היה לשחד או לפתות אותו לפגוע באדם אחר תמורת תשלום, או לתת עדיפות לחולה עשיר, כי הכסף והמעמד לא היו רלוונטים. "חברות התרופות" לא יכלו להציע לו כנסים בחו"ל, או לממן את מחקריו, וחברות הביטוח לא היו יכולות לבקש ממנו להקשיח באבחנות כדי לא לשלם למבוטחיהן, כי הוא לא היה תלוי בהן. יש לציין שגם כיום יש מטפלים ורופאים נפלאים והגונים, שמתפרנסים

בכבוד ממקצוע הרפואה, אבל הכסף לא הפך אצלם למטרה, והם מחויבים לאתיקה אנושית ורפואית לפני הכל.

הרופאים הגדולים הדגישו את המפגש האנושי - כאלמנט מרכזי מרפא, ולא רק את התרופות וטכניקות הטיפול. היתה להם ההבנה שהקשר והאמון בין מטפל למטופל, בין אדם לאדם, הוא בעל פוטנציאל ריפוי עמוק, שלעיתים חזק יותר מכל תרופה. רופא יכול לעורר תקווה, להפיג את תחושה של בדידות וייאוש, לאפשר מגע אנושי של אמת וחמלה, ולעורר באדם מוטיבציה לייצר שינוי בחייו. עוד לא נולדה התרופה שמעוררת את כל אלה. זכורה לי אותה פעם שהגענו לבית החולים עם ילדתנו בת השלוש על הידיים. כל תנועה של ראשה הקטן והזהב היה מלווה בבכי וכאב. חדר המיון העמוס היה עם מלא רופאים טרודים ומסורים, שהתרועעו בטירוף מצד לצד, וביתי נכנסה גם היא לסבב הבדיקות, המישוש, האבחנות והתישאוּלִים. רגע לפני שניכנסה לבדיקת ניקור מותני, בעודי רועדת יחד איתה, אך מנסה להחזיק אליה חיוך המתאפק לבכות, ניגש אלי לפתע אחד הרופאים, שהבחין בי, שם יד על כתפי ואמר - "זה בסדר, אנחנו משפלים בה, הקטנה שלך תהיה בסדר, אל תדאגי". לא הייתי צריכה יותר מזה כדי לנשום.

יאנוש קורצ'ק - 1896-1944, בשמו המקורי - הנריק גולדשמיט, היה רופא ילדים מהסוג הזה. הוא היה פילוסוף, חבר ב"בונים החופשיים", כתב ספרים ומחזות, ניהל וטיפל

בילדי בית היתומים הידוע בגטו וורשה. לפני המלחמה טיפל בילדים עניים, מהם לא גבה כסף ואף שילם את תרופותיהם. קורצ'ק הכיר באופן אישי את כל הילדים בבית היתומים, ובזכות זה הצליח לטפל ולרפא רבים מהם. מתוך ספרו "ניצוד לאהוב ילדים": "מתוך השקט של נשימות הישנים נשמעת התייפחות. קול הבכי מוכר לי. כמספר הילדים מספר קולות הבכי". "כרעתי ליד המיטה ודיברתי: 'ידוע לך שאני אוהב אותך, אבל אינני יכול להרשות לך הכל. הרוח לא ניפץ את השמשה, אלא אתה ניפצת אותה... רצית לריב עם ילד בחדר השינה. אך אינני כועס, אתה כבר הוטבת'".

הרופאים הגדולים לא ראו באדם אוסף של חומרים שהשתבשו, או "תוכנת מחשב" משוכלל שיצא משליטה, שנידרש לתקן אותו, או "לתכנת אותו מחדש". זוהי ראייה מכנית של האדם, הנוטלת את כל אלמנט הבחירה או את ההכרה ברוח האדם השוכנת מעבר ל"מכונה".

הרופאים הגדולים ראו את מקור המחלה בשיבוש תפישת המציאות של האדם, בקונפליקטים וטראומות לא פתורות, המתבטאות בשיבוש רגשי, אנרגטי ולבסוף פיזי, בצורה של מחלות. הם סימנו את המקור למחלות גם בנטייה של האדם להתמכר לסיפוק מוגזם של ההיבטים החייתיים שלו כמו - גרגרנות, תשוקה מינית חסרת אבחנה, חמדנות, גאווה, פחדנות, הגורמים לו להתנהגויות לא מידתיות, שחושפות אותו למחלות ומורידות את רמת החיסוניות שלו.

נוירולוגית ועסק בטיפול פסיכולוגי בגישה אקזיסטנציאליסטית, שאותה פיתח לגישה בשם - "לוגותרפיה". פרנקל האמין שחוסנו של אדם אינו טמון בשריריו, באמצעיו הכלכליים, במעמדו החברתי או בתארו, אלא בחוסנו הפנימי והרוחני. הוא עזר למטופליו למצוא משמעות אותנטית בחייהם, כזו שירצו עבורה לקום בבוקר! הוא התעקש על האימרה הידועה ש"כל מי שיש לו בשביל מה, יכול לשאת כל "איך". הוא לחם עם המטופל על ה"ניצוץ בעיניים", להעיר בתוכו משהו שהוא מוכן להילחם עבורו. הניצוץ הזה, לדבריו, הוא מה שהחזיק אנשים רבים לשרוד את השואה, אם התנאים איפשרו זאת, כי היה להם משהו לחיות למענו.

האם יש לך דבר כזה?
שלוש שנים אחרי אותו לילה בבית החולים, גיא משתף אותי בהתלהבות בעבודה המדהימה שהוא עושה עם ילדים בסיכון. אני רואה את הברק בעיניו, את המסירות, ההזדהות והלב העצום שלו שיוצא אליהם, וליבי יוצא אליו.

יש פעמים ש"הרופא הכפרי" יוצא באישון לילה, מפזר מאמציו לרוח, וחוזר בלא כלום. ויש פעמים שהוא מפזר מאמציו כזרעים, מגדל אותם בסבלנות ואהבה תחת האדמה, משקה ומחמם במידה הנכונה, ויום אחד הם נובטים, וצומחים לעץ נפלא שנותן מפירותיו גם לאחרים.

אבל כשהוא יוצא באישון לילה, הוא לא יודע, הוא פשוט יוצא למשמע צלצול הפעמון. כי הוא רופא. ■

הרמב"ם 1135-1204. היה רופא-פילוסוף, אסטרונם ואסטרולוג, איש אמונה, המצוי גם בכתבים של חכמי יוון, מומחה לצמחי מרפא, תזונה וריפוי. אך מעבר לכל הרמב"ם האמין שאדם המנותק מהווייתו הרוחנית, שרודף רק אחרי גחמותיו - בריאותו נפגמת.

"לא בדברים שמחוץ לנפש שוכן האושר, לא באוצרות חולפים ועוברים. בלב האדם פנימה נשמעים צלילי העוגב של הטוב והיפה, של האמת והצדק. בצל עובר הוא כל מה שההמון חושב לתענוג ואושר. בהכרה זו תלויה בריאות הנפש של האדם ועמה בריאות גופו". (מתוך "כתבים רפואיים", של הרמב"ם*).

רופאים בעלי מבט מעמיק על טבע האדם, רואים במחלה שליח, שבא לספר לאדם את מה שלא הצליח לקלוט בעצמו על נפשו ואורח חייו. במקום להרוג את השליח, את הסימפטום, רופא אמיתי יסייע לחולה לשמוע מה ל"שליח" יש לספר, איזה שינוי נידרש באורח חייו, וסייע לו בכך. הוא יכוון לריפוי עמוק, ולא יסתפק בהקלה סימפטומטית-מיידי, וילווה את המטופל במסע של שינוי, מחיים של הישרדות, לחיים עם משמעות. חיים של הגשמת החלומות, של ייעוד, חיים של מתינות, קבלה של חוסר השלמות, ואמת אותנטית, יהיו חיים של בריאות.

ויקטור פרנקל 1905-1997, דיבר על משמעות בבסיס לריפוי. פרנקל היה נוירולוג ופסיכיאטר, כיהן כפרופסור באוניברסיטת וינה, ניהל מחלקה

.. "זכני להביט על כל טובל הבא
לשאול בעצתי כעל אדם בלי הכדל
בין עשיר ועני, ידיד ושונא איש טוב
ורע, את האדם בצר לו הראני, רק את
האדם. רק האמת תהיה נר לרגלי כני
כל ויתור במקצועי יכול להביא כליון
ומחלה ליציר כפיך". (רמב"ם)

הרוח הגבוה ביותר, חסר כל רכוש אישי, ענד את אבני החושן, בעלות יכולות הריפוי. השמאנים בחברות מסורתיות, חיו בפרישות מהשבט, כדי להישאר ניטרליים ומרוכזים במשימתם, כך הם ריפאו אנשים וסיכסוכים שבטיים.

אלמנט מעניין ברפואה השמאנית הוא האופן בו השיבו את ההרמוניה והבריאות. הריטואל המרפא היה דווקא על ידי כך שהפגישו את האדם עם פחדיו הגדולים ביותר וסייעו לו לחצות אותם, מה שנראה סימבולית כמו תהליך של מוות ולידה מחדש. בהיותו עובר דרך רגעי פחד ואימה, האדם מתגבר עליהם בליווי צמוד ושמירה, דווקא בזכות היכולת של השמאן להכיל את הקושי ולאפשר לחולה לפגוש את ה"מפלצת הפנימית", לשהות עימה, ולמצוא בתוכו כוחות הנעלים עליה. הוא מאפשר לחולה לנצח את הפחד, דרך המפגש עם המפלצת, להסיר את המחסום, ולחוות התעלות רוחנית.

רוב אנשי הרפואה הגדולים היו אנשי רוח, המאמינים בכוח הריפוי הקיים בטבע, באינטליגנציה עליונה, אלוהים, הקיימת מעבר לתפישתם הצנועה, וראו עצמם יותר כ"מתווכים", כעין צינור לכוחות הריפוי, או כמי שמסייעים לעורר את כוחות הריפוי הקיימים באדם, ולא שהם אלה שמרפאים אותו. הם לא תלו את תקוותיהם בניסים, או שמהו חיצוני יציל את חוליהם, לכן עשו את כל המאמצים לסייע לריפוי של האדם, אבל הם ראו את הקשר בין ריפוי - לעולם הרוח.

רוב תפילות הרופאים הידועות (תפילת הרופא של הרמב"ם, שבועת היפוקרטס, תפילת איבן סינא), מתייחסות לכוחות הריפוי הקיימים בטבע, באלוהים, כשהרופא הינו רק משרת של כוחות אלה. וכדי להיות "צינור יעיל", עליו להיות בעל כוונות טובות, מקצועי ומסור, טהור לב ונטול אינטרס אנוכי.

בבית המקדש, הכהן הגדול, היה איש

הרהורים

מאז שהייתי ילדה אני זוכרת שנהגתי לחשוב הרבה, להתבונן על העולם ולהתעניין בחיים. הייתי סקרנית לגבי הכול - מהשאלה כיצד עובדות המכונות הענקיות החורשות את השדה - הקומביינים - ועד לצורות החצי-נראות שפיתיתי האבק יוצרים, כאשר הם מרחפים על ענני האוויר באור קרני השמש. הייתי פונה למבוגרים עם השאלות האלה ועוד רבות אחרות. לעיתים שאלותיי השאירו אותם מופתעים ותוהים. מוקדש לאנשי המעלה באשר הם.

ריסה לובטון

איור: ענבל בורד

כיום אני יודעת שהייתי שואלת שאלות שלא היה נהוג לשאול, בוודאי לא ברוסיה, לפני 30 שנה, ובטח לא מפיה של ילדה. הייתי שואלת על החיים. זה עניין אותי מאוד, החיים עצמם.

איך אדם מסתדר בתוך חייו, איך הוא מתמקם. ולא במובן הסוציאלי-חברתי, אלא במובן התכל'סי. איך החיים שלך? האם הם טובים? ראויים? מלאים? מעניינים? שמחים? ואם לא - מה אתה עושה בעניין? בשלב כלשהו הבנתי שזה לא מתאים

להמשיך לשאול את השאלות שלי, והפסקתי לשאול אותן, אך לא הפסקתי לחפש את התשובות. חיפשתי אותן בכמיהה, חיפשתי אותן במשך שנים בעיניהם של האנשים שפגשתי.

למדתי לזהות את התשובות לפי עיניהם. אתם מכירים את זה גם... בכל זוג עיניים, אם מתבוננים באמת, אפשר לראות את החיים עצמם. כשהייתי פוגשת אדם שמבטו בוהק, הייתי עושה מאמץ להפוך אותו, ולו לרגע קצר, לבן לווייתי במסע הפרטי

שלי שנקרא חיים. הייתי רוצה להכיר אותו/אותה אפילו לכמה רגעים. לפעמים הרגעים הפכו לשנים של הליכה משותפת, כדי ללמוד ממנו מהו הדבר הזה שמאיר את עיניו, ממלא אותו חיים.

השנים הראשונות של המחקר הפרטי הזה שלי היו מלאות ברומנטיות נאיבית: כל היכרות, כל גילוי של זוג עיניים נוצץ, היו נפלאים ומילאו אותי במשמעות ובהתלהבות. הכול היה מופלא, מלא קסם. החיים הסתדרו. גיליתי שהכול מחובר להכול, ושם אני מאמינה - חזק מספיק, אז תמיד אמצא חניה. כי החיים הם קסם אחד מתמשך.

רק כעבור שנים, כשהתבגרתי מעט ועברתי את גיל ה-20, התחלתי להבין שהשלב הראשון והתמים הזה של החיים, שבו הדברים באים באופן טבעי, מסתיים לו, ועליי לחפש דבר-מה מעשי יותר. כלומר, לא רק שיחות לתוך הלילה על המזרח ועל החוויות המיסטיות שחווים שם, אלא הבנה עמוקה שעליי למצוא דרך, למצוא אפשרות ממשית בשבילי לחיות את הרוח, להרגיש את החיים בעוצמה ביום-יום. חיפשתי. שמעתי קול בתוכי שאמר - תמצאי משהו לנשמה. ממש כבה, במילים האלה. לא איזה קול גברי שבא מהשמיים, תוך כדי צילילי רעם מתגלגלים, אלא קול קטן וצלול בתוכי שאמר לי - את צריכה ללמוד משהו לנשמה.

כך הגעתי לבית הספר "אקרופוליס החדשה", ולראשונה פגשתי בפילוסופים חיים, בשר ודם.

יצירות / חריצות / אמנות / אדיבות / משמעת / פשטות / דמיון / סבלנות / תקווה / אושר פנימי / התמדה / כבוד / אי היקשרות / הר / לב / אומץ / צניעות / בהירות / אהבה / הכרת תו / לב / הבחנה / נדיבות / הרמוניה / התמדה / כבוד / אחדות / יופי / יצירתיות / חריצות / אמנות / ריכוז / אדיבות / משמעת / פשטות / דמיון / יציבות / תקווה / אושר פנימי / התמדה / כבוד / השתלבות / תשומת לב / אומץ / צניעות / בהירות / שלווה / אחווה / טוב לב / הבחנה / נדיבות / ה / אחווה / שייכות / אחדות / יופי / יצירתיות / משמעת / פשטות / ריכוז / אדיבות / משמעת / מאמץ / סדר / יציבות / תקווה / אושר פנימי / הרמוניה / נדיבות / השתלבות / תשומת לב / אומץ / תודה / רוגע / שלווה / אחווה / טוב לב / הבחנה / כבוד / סובלנות / אחווה / שייכות / אחדות / אמנות / אדיבות / משמעת / פשטות / ריכוז / א / סבלנות / תקווה / מאמץ / סדר / יציבות / ת / אי היקשרות / הרמוניה / נדיבות / השתלבות / א / אהבה / הכרת תודה / רוגע / שלווה / אחווה / ניה / התמדה / כבוד / סובלנות / אחווה / שייכות / חריצות / אמנות / אדיבות / משמעת / פשטות / דמיון / סבלנות / תקווה / מאמץ / סדר / התמדה / כבוד / אי היקשרות / הרמוניה / נדיבות / צניעות / בהירות / אהבה / הכרת תודה / רוגע /

הם לא דיברו במשפטים ארוכים ומסובכים, לא עישנו פייפ, לא היה להם מבטא צרפתי... הם לבשו ג'ינס, היו ביניהם צעירים, בני גילי, ובקיצור, כמו שהיה כתוב על הקיר לגבי עקרונות בית הספר: כולם מוזמנים! "ללא הבדלי דת, מין, גיל, גזע ולאום" – כל אחד יכול להיות פילוסוף, אם רק ירצה.

התחלתי ללמוד, התאהבתי בלימודים לאט לאט. זה היה סיפור אהבה במבט ראשון. המשיכה הייתה חזקה כמגנט, אך לא מיד התמסרתי. ראיתי סביבי עיניים נוצצות רבות כל כך – זה היה טוב מדי מכדי להיות אמיתי, חשבתי.

הרי שנים שאני בחיפוש אחר ניצוץ החיים, ואני יודעת כמה נדיר למצוא אותו. ואילו כאן, בין הפילוסופים – כל אחד מסתכל עליי בזוג עיניים רחבות, חיות, ואני מתקשה להאמין למראה עיניי, אבל יודעת בתוך תוכי שהגעתי הביתה. לא לבית הפיסי במובן הקלאסי – היו לי בית, משפחה, חברים, זוגיות ולימודים.

החיים שלי היו מלאים, ובכל זאת משהו היה חסר. הגעתי לבית של נשמתי. המשהו הזה, שרציתי ללמוד עבור הנשמה, התברר כשביל שהביא אותי לגלות את החידה שהסתתרה מאחורי השאלות שלי בתור ילדה – מה הופך את החיים לטובים, לראויים, לשמחים, למאושרים?

האדם עצמו הופך אותם לכאלו.

המילים של הרב אברהם יצחק הכהן קוק אומרות בפשטות איך עושים זאת:

"בן אדם, עלה למעלה עלה."

כי נח על לך, יש לך כנפי רוח, כנפי נשרים אבירים,

אל תבחש בם, פן יבחשו לך,

דרוש אותם וימצאו לך מיד..."

מזה שנים שאני מתבוננת על החיים כפילוסופית, ועדיין יש שאלות רבות. עם זאת, לגבי חלקן יש לי כבר בהירות רבה יותר.

ולגבי מה שחיפשתי תמיד – כיצד אנחנו הופכים את החיים לטובים, לראויים, לשמחים, מאושרים?

זו תמצית ההבנות שלי בעניין – כולנו יצורים החיים על פני האדמה. אנו נבנים מתוכה ומזינים באמצעותה את גופינו הפיסי ואת צרכינו השונים.

אולם, כאשר מתעורר בנו הצורך של הנשמה, ועל-מנת להזין אותה, עלינו להפנות את מבטינו לשמיים, לעבר משכנה של הרוח. המבט עולה מעלה ושם פוגש באור הבוהק של החיים. שם, בתוך האור הבוהק הזה, נגלה הטבע האמיתי של האדם.

זה ברור כשמש ומורכב ממעלות רבות: טוב לב, יופי, אומץ, נדיבות, תעוזה, חמלה, ענווה, קבלה, נתינה ועוד ועוד. כאשר המעלות האלה הופכות להיות חלק בלתי נפרד מהטבע האמיתי שלנו, האור הבוהק של השמיים מתחיל לעבור דרכינו, והוא הניצוץ של החיים עצמם. כדי שהמבט יהפוך לחי וכדי שדרך העיניים תדבר הנשמה, עלינו לפתח את המעלות בתוכנו, בפשטות: לעשות טוב יותר, להיות נדיבים, להיות שמחים,

במהלך האירוע יוקרן סרטון שיציג את כל הפעילויות, ונבהל שיח פתוח על נוכחות הרוח והמעלה בחיינו, על מה מבקשת מאתנו נשמתנו וכיצד נוכל לחיות את הרוח כאן, בחיי האדמה.

אז מה עושים עכשיו?

קודם כול משריינים את התאריך ומגיעים לאירוע המרכזי – 17.11.17, כולנו נהיה שם!

במהלך חודשי הסתיו יתפרסמו באתר acropolis.org ובדף ה-FACEBOOK פרטים על פעילויות ההתנדבות השונות. הנכם מוזמנים להגיע ולקחת חלק בשלל הפעילויות, ולתרגל נתינה, אהבה, הרמוניה, אומץ ואחוזה, יחד אתנו. ■

אקרופוליס החדשה

YOMA4

פילוסופיה בעיר

17/11/17

האירוע יתקיים בסניף תל אביב,

סולומון 7, בשעה 10:30

לפרטים והרשמה:
054-9962607

סניפים בישראל

באר שבע

עולי הגרדום 12
054-5826732

חיפה

אלחנן 16
04-8381610

ירושלים

שבטי ישראל 24
מוסררה
02-6221399

כפר סבא

וייצמן 89
09-7665799

כרמיאל

ערבה 9
054-2182202

קרית

דפנה 3' קרית ביאליק
04-8402660

ראשון לציון

תרמ"ב 22
03-9561002

תל אביב

סלומון 7, קומה 1
ליד רח' הרכבת
03-5104426

www.newacropolis.org.il
info@newacropolis.org.il

עקרונות אקרופוליס החדשה

אקרופוליס החדשה הינה ארגון לפילוסופיה מעשית כדרך חיים, אשר הוקם בשנת 1957 בארגנטינה ופועל כיום בכ-60 מדינות ברחבי העולם. אקרופוליס החדשה אינה שייכת לשום דת, אינה מעורבת בפעילות פוליטית וכל אדם יכול לקחת חלק באופן חופשי בפעילויותיה.

קידום אידאל של אחווה בינלאומית המבוססת על כיבוד המעלות האנושיות, ללא הבדל של גזע, מין, תרבות, דת, מעמד סוציאלי וכדומה.

טיפול אהבת החכמה דרך הלימוד ההשוואתי של הפילוסופיות, הדתות, המדעים והאמנויות, במטרה לקדם את הידע על האדם, על חוקי הטבע ועל חוקי היקום.

פיתוח הטוב ביותר שבפוטנציאל האנושי, תוך קידום הגשמת האדם כפרט ושילובו בחברה ובטבע כגורם אקטיבי ומודע, למען שיפור העולם.

פילוסופיה

תוכנית לימודים אחידה בכל סניפינו ברחבי העולם שמקורה בלימודים שהתקיימו בבתי ספר של חכמה בתקופות שונות בהיסטוריה.

תרבות

אנו יוצרים אמנות ועוסקים בה ככלי ע"מ לגעת בלבותיהם של האנשים, לעורר ולהזכיר לאדם מיהו ומה הוא יכול להיות.

התנדבות

קבוצת המתנדבים שלנו מקיימת פעילויות למען הסביבה והקהילה, המתבססות על ערכי הנדיבות, הסובלנות והאחוה. גם מי שאינו חבר באקרופוליס מוזמן להצטרף לפעילויות השונות.

CINEMA CONCEPT

סינמה קונספט הינה חברה העוסקת בייעוץ, תכנון,

מכירה והתקנה של מערכות אודיו-וידאו,

קולנוע ביתי ובקרה חכמה, והופכת את הבילוי בבית לחוויה.

במגזר העסקי אנו מתמחים בשילוב מערכות מולטי-מדיה בחדרי ישיבות,

והתקנת מערכות אודיו-וידאו בחנויות ובמקומות בילוי.

המותגים שלנו הם של מיטב היצרנים בתחום מערכות האודיו והקולנוע הביתי, ולקהל לקוחותינו אנו מציעים רק את המערכות שאנו מאמינים באיכותן.

בשלב ההתקנה אנו מקפידים על שימוש בציוד התקנה מתקדם, רמת גימור ללא פשרות ושמירה על סביבת עבודה אסתטית ונקייה.

לפגישת יעוץ ללא תשלום, אנא צרו קשר: 054-6601543, info@cinema-concept.co.il

בקרו באתר שלנו: cinema-concept.co.il

הנושאים הנלמדים בקורס "פילוסופיה כדרך חיים"

9. צורות ממשל שונות
מהמלך – כהן ועד לאנרכיה, הצורות השונות
לארגון המדינה והחברה המסורתית מול החברה
המודרנית. לידתה של הדמוקרטיה ביוון העתיקה
ומאפייניה הפילוסופיים.

10. הדרך למסתורין
התפקידים המסורתיים בחברות עתיקות – ילדות,
בגרות וזקנה. הדרך למסתורין: חניכות שבטית,
מיסטית ומאגית. המסתורין כהליך חינוך שלם.

11. דיאלוג פילוסופי
דיאלוג בנוסח יוון העתיקה, והתנסות משותפת
ב"קרמה יוגה", שילוב של "תורת העין והלב".

12. כשמיתולוגיה והיסטוריה נפגשות
ההיסטוריה כזיכרון העבר והמיתולוגיה ככלי
המעניק לה משמעות וכיוון.

13. הסוד של הסמלים
הסמלים מאפשרים את הקשר לרעיונות מופשטים.
דוגמא: עץ החיים בקבלה, הנו עץ של סמלים
המבטאים רמות שונות באדם וביקום. באמצעותו
ניתן ללמוד על תהליך הבריאה של האדם והעולם.

14. גלגל החיים
היוגות ההודיות, המעבר לעידן הדלי, האם הוא
יוביל לרנסאנס רוחני? מה ניתן לצפות מה"עידן
החדש", ומה הוא לא יהיה.

15. ניצוץ התודעה באדם
מהו האדם באמת – המיתוס של פרומתאוס
ומשמעותו. מהו העתיד האנושי?

16. סיכום – איפה אנו ולאן ממשיכים?
סיכום הרעיונות המרכזיים והצצה אל לימודי
ההמשך, המציעים את הצעד הבא לשינוי.

במהלך הקורס יתקיים מפגש של שיחות אישיות
עם המשתתפים וסמינר תרגילים חוויתי.

הרצאות מבוא בבניסה חופשית!

פרטים על הקורס באתר: www.newacropolis.org.il

1. דע את עצמך
רמות ההכרה הקיימות באדם, על פי מורשת המזרח
והמערב. מה זמני ומה נצחי בתוכנו?

2. קארמה יוגה – המעשה הנכון
הדרך להשגת החופש לפי ה"בהגודגיטה" – ספר
החוכמה של הודו העתיקה וסיפורו המופלא של
ארג'ונה הלוחם. גלגולי נשמות, דהרמה, קארמה,
הצורך לזהות את המעשה הנכון והדרך להגשמתו.

3. בודהה והדרך לשחרור עצמי
ה"דהאמאפאדה" – תורתו של בודהה והאפשרות
המעשית להבחין בין מציאות לאשליה, ולהשתחרר
מהסבל.

4. לשמוע את "קול הדממה"
"קול הדממה" – ההוראות לצועדים בדרך על פי
הבודהיזם הטיבטי. כיצד להתכונן למסע רוחני
ולהתגבר על המכשולים הניצבים בדרך.

5. כלים לחיים – היום כמו בעולם העתיק
המושג "סדר" על פי כתביו של קונפוציוס.
הערך העליון וה"מעלה", כאמצעים להשגת האושר
על פי אריסטו. "מעאת" – מושג ה"צדק" ממצרים
העתיקה, כיצד לממש את הפוטנציאל ולהשפיע על
העולם.

6. האמן, המאוהב והפילוסוף – מי אתה?
שלוש הדרכים להתפתחות על פי פלוטינוס
והתנועה הכפולה של הנשמה. מושג האחריות
האינדיבידואלית בפילוסופיה של הסטואיקנים.

7. האור בקצה המערה
היציאה מחושך לאור ומבערות לחכמה, על-פי
מיתוס המערה של אפלטון. מיהו פילוסוף, מיהו
פוליטיקאי? מה תפקידם כיום?

8. צדק חברתי
הפוליטיקה כמדע העוסק בביטוי האתיקה בחברה.
תפיסת הצדק והחינוך של אפלטון והמחלוקת בינו
לבין אריסטו. מורשתו של פיתגורס – בית הספר
האחרון למסתורין במערב.

מועדי פתיחת קורס "פילוסופיה כדרך חיים" בסניפים:

22/11/17	באר שבע	יום ד'
24/9/17	ירושלים	יום א'
19/11/17	יום א'	
1/10/17	כפר סבא	יום ב'
22/11/17	יום ד'	
19/11/17	כרמיאל	יום א'
2/10/17	קרית	יום ב'
5/12/17	יום ג'	
29/11/17	ראשון לציון	יום ד'
11/12/17	תל אביב	יום ב'

* כל ההרצאות מתקיימות בשעה 20:00

* כשבועיים לפני פתיחת הקורס מתקיימות הרצאות מבוא בבניסה חופשית. לפרטים פנו לסניף הקרוב אליכם.

חנוך אגסי

צילומים:
עידן צ'רני

לגעת בקצה

מה משותף לבאנג'י, להישרדות במדבר ולקעקוע עצמי? כיום הם מקובעים בהכרתנו כפעילות "אקסטרים" הנעה בין חיפוש ריגושים לבין חבלה עצמית, פיזית או רגשית. אך טקסי החניכות השבטיים היוו במקורם נקודות שיא בתהליכי התבגרות שבסיומם הצטרפו הנערים והנערות אל החברה הבוגרת כבוגרים אחראיים.

השנה היא 1835. ג'ורג' קטלין, חובב מסעות אמריקני, יוצא למסע אל מקורות נהר מיזורי כדי לחקור שבטי אינדיאנים רחוקים. באחד השבטים, המאנדן, הוא זוכה בהזדמנות נדירה לקחת חלק באירוע מיוחד שנועד להפוך את הנערים של השבט לגברים לוחמים. בטקס הרואי, לצלילי תופים, הנערים עוברים סדרה של מבחנים והתנסויות שנועדו לבחון את כוח רצונם, אמונתם והסיבולת שלהם. האירוע הטקסי מסתיים בחגיגה גדולה, ומי שהיו עד כה נערים מוכרזים כעת כלוחמים. הם עברו את המבחן.

ככל שחוקרים מערביים הגיעו לפינות הנידחות של הפלנטה, כך הם גילו שטקס דוגמת זה אינו כה נדיר. למעשה, חלק גדול מהחברות המסורתיות השתמשו במה שנקרא "טקסי מעבר" (Rites of Passage) כדי לעשות את המעבר מהילדות לבגרות. הבאנג'י, למשל, מגיע מתוך מסורת כזו. הנערים של שבט הוונואטו באוקיאניה הוכיחו את אומץ לבם על ידי קפיצה מעץ גבוה כאשר הם קשורים בשריג של גפן. לעומתם, הנערים של שבט המסאי התמודדו עם אריה כאשר רק חנית בידם. אצל האבורג'ינים, הנערים היו צריכים לצאת לתקופת התבודדות בשממה ולהצליח לשרוד בה בעצמם, ובדרום אמריקה, הנערים תפסו את מקומם בין הבוגרים לאחר שהוכיחו את יכולתם לשאת כאב. הרשימה ארוכה.

באופן מעניין, ושונה אולי ממה שהיינו חושבים, אנו יודעים שהנערים

בחברות המסורתיות חיכו להזדמנות כדי להיחשב מבוגרים. הלך הרוח המקובל התייחס למבחנים אלה כזכות גדולה אשר דרשה מאמצים והכנות מכלל השבט. הנערים הנבחנים היו במרכז תשומת הלב של השבט וכולם קיוו להצלחתם. הנערים עצמם, למרות ההתרגשות והחשש הצפויים, הרגישו לרוב שנפלה בחלקם זכות, וציפו לחוויה משמעותית של טרנספורמציה.

טקסי המעבר זוכים לייצוג גם בתרבות הפופולרית. למשל, בסרט אווטאר עובר הגיבור (ג'ק סאלי) מבחן שכזה, כאשר הוא נדרש לטפס אל צוק גבוה ושם להכניע ולביית ציפור אימתנית (האיקראן). לאחר שעבר את המבחן, יחד עם נערי השבט, הוא מוכרז כלוחם וכחלק בלתי נפרד מהשבט. בסרט אחר, "מפוצלים", עוברת ביאטריס מבחנים כאלה יחד עם חבריה כדי להתקבל לפלג.

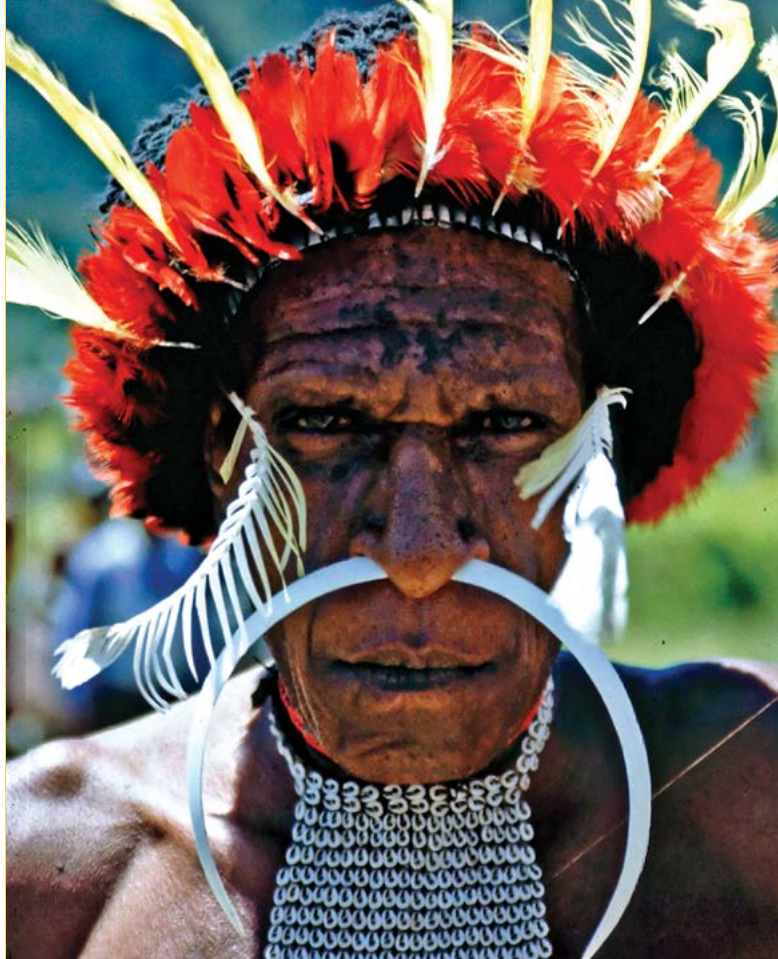
המשותף לטקסי המעבר הללו הוא שהנער המבקש להפוך למבוגר צריך להוכיח את עצמו. עליו להוכיח את עצמו על ידי איכויות כגון אומץ לב, יכולת הקרבה, סבילות לכאב, ובאופן כללי על ידי היכולת לנהל את עצמו ולא להיות מנוהל בידי פחדים או גחמות. לעתים כבר ההכנה לטקס דרשה מהנער להוכיח שליטה על יצרים, וכללה הימנעות ממזון, משתייה ומשינה למשך מספר ימים.

כדאי לציין שטקסים מקבילים היו גם לנערות, אף שאלו פחות מוכרים. למשל, אקט חידוד השיניים של נערות שבט המנטוואי באינדונזיה,

קעקוע עצמי של נערות שבטי הפאלו במערב אפריקה, או טקס זריחת השמש של נערות האפאצ'ים. הרעיון מאחורי הטקסים היה דומה – להוכיח את היכולת להיות אישה בוגרת ולוותר על המקום של הילדה.

מה המטרה של טקסי המעבר הללו, ומה עשה אותם כה נפוצים?

אחת מהסברות המרכזיות קשורה לדרך שבה אנו, בני האדם, גדלים. המין האנושי הוא אחד המינים בעלי "תקופת התלות" (Dependency Period) הארוכה ביותר. מה הכוונה?

צילום:
עידן צ'רני

מה שנותר
היום מהטקסים
המסורתיים הוא
שריד בלבד.
למעשה, מה
שנותר הוא
בעיקר החגיגה
שאמורה להיות
בתום סדרת
המבחנים.
המבחנים עצמם
הוצנעו עד כדי
נעלמו.

כאשר עגל נולד, למשל, הוא עומד על רגליו בתוך מספר דקות, ובתוך שבוע הוא כבר מסוגל ללכת בקצב של העדר. אף שהוא עדיין נזקק להגנה ולסיוע, רמת עצמאותו גבוהה יחסית. התינוק האנושי, לעומת זאת, נולד תלתי ביותר. ללא הגנה וללא טיפוח הדוק מצד סביבתו, הוא לא ישרוד. הוא תלוי בסביבה במשך שנים ארוכות.

בעידן המודרני תקופת התלות אף התארכה. אם בעבר יכולנו להיחשב עצמאיים ברגע שידענו לצוד או ללקט, אז היום אנו בעידן של

מקצועות מתקדמים אשר ההכשרה אליהם נמשכת שנים ארוכות. הכשרה למקצוע הדורש דוקטורט, למשל, עשויה להשאיר את הסטודנט תלוי כלכלית בהוריו עד קרוב לגיל 40...

תקופת התלות הממושכת של בן האנוש מביאה אותו לפתח "פסיכולוגיה של תלות". כלומר, אוסף של תפיסות ודפוסים שבמרכזו עומד הצורך לקבל אישור או הצורך להיות נאהב ומקובל. אפשר לכנות זאת גם "פסיכולוגיה של ריצוי", אשר מטרתה העמוקה היא לדאוג לכך ש"יהיה מי שידאג לי".

אף על פי שדפוסים פסיכולוגיים אלו אכן חשובים בתחילת דרכו של האדם, הם הופכים לעול כאשר הם נמשכים לתוך בגרותו. מבוגר בן 40, שעדיין עסוק רבות במה שהוריו חושבים עליו או מה הם מאשרים או לא מאשרים לו לעשות, יתקשה להיות מאושר. כך גם אם הוא עדיין לא מסוגל לקחת אחריות על החיים שלו. כיצד יוכל לחיות את חייו כאשר הוא עדיין כבול לדפוסים המגבילים שהיה עליו לפתח כילד?

טקסי המעבר של החברות המסורתיות נועדו לחצות בדיוק את המגבלה הזו. ייתכן כי לאחר תקופת תלות כה ממושכת של החיה האנושית, רק אקט משמעותי יכול לשחרר את האדם מכבלי ילדותו ולהזניק אותו לעצמאות. המעבר מפסיכולוגיה ילדית (פסיכולוגיה של תלות), לפסיכולוגיה בוגרת (פסיכולוגיה של יכולת, Potency) אינו ברור מאליו. הבגרות תתאפשר רק אם הנער יבחר

להיפרד מהמקום הילדי-תלותי שמכתיב את התנהלותו.

כלומר, טקסי המעבר נועדו לאפשר מוות ולידה מחדש. על המועמד למוות ל"אני הילדי" שלו, כדי לאפשר הולדה של ה"אני הבוגר".

לכן, גם באופן סדרתי הטקסים הללו כרוכים ב"לגעת בקצה", ואפילו למוות כמעט באמת. החוויה, בכל מקרה, צריכה להיות כזו של מוות ושל לידה מחדש, ולעתים, לאחר הטקס, המועמד גם מקבל שם חדש כדי לתת משנה תוקף לשינוי שחל בו.

כשאנו מתבוננים בחברה המערבית ניתן לזהות שרידים של המסורת הזו. אפשר למנות את בר המצווה או בת המצווה כגרסה מתקדמת של טקס מעבר כזה. במקביל אליו, גם טקס הקונפירמציה והסקרמנט בנצרות ("טקס לחם הקודש"). גם חגיגת גיל 16 (Sweet Sixteen) מקבלת משמעות של "מעבר לבגרות", וכך גם חגיגת ה-Prom, שהפכה להיות נפוצה יותר ויותר. בפיליפינים מצוין המעבר הזה בחגיגת הדבוט (Debut), ובמקסיקו בחגיגת הקווינסניירה (Quinceanera).

מה שנותר היום מהטקסים המסורתיים הוא שריד בלבד. למעשה, מה שנותר הוא בעיקר החגיגה שאמורה להיות בתום סדרת המבחנים. המבחנים עצמם הוצנעו עד כדי נעלמו.

האם יש לכך מחיר מבחינת המעבר שלנו מ"פסיכולוגיה של תלות" ל"פסיכולוגיה של יכולת"? אשאר לכל אחד מכם להעריך זאת.

צבאי. הנבחנים בטקסי המעבר היו שותפים למטרה וראו בטקס כלי כדי להפוך להיות בוגרים. הם הכינו את עצמם ממושכות וראו בו הזדמנות להצטרף לחברת הבוגרים. הטקס לא יכול היה לפעול עליהם אם הם לא היו שותפים מלאים לו.

ומה בין זה לבין הפילוסופיה? טקסי המעבר הם תופעה מעניינת בעיני הפילוסופיה, היות שגם הפילוסופיה תמיד כיוונה את עצמה לסייע לאדם לחלץ את הפוטנציאל הטמון בו. המוטיב של "מוות ולידה מחדש", אשר חוזר על עצמו בטקסי המעבר, מוכר לנו גם מחוויות שאנשים עוברים במסגרת התהליך הפילוסופי. בכל שלב מחדש יש להגיע לקצה, ושם למצוא כלים ואיכויות פנימיות אשר מאפשרים את המעבר לשלב הבא. התפקיד של הפילוסופיה הוא לתת כלים ולעזור לבנות את התהליך.

אנו כבר יודעים מזמן שהפילוסופיה אינה רק עולם של מילים, אלא עולם של חוויה והתפתחות, ויש להכיר זאת לעומק.

נסיים במילותיו של נלסון מנדלה, אשר טקס ההתבגרות שהוא עבר סייע בידו למצוא כוח במבחנים הגדולים של חייו: "אין בנמצא הליכה קלה לעבר החירות, ועל רבים מאיתנו יהיה לעבור בגיא צלמוות שוב ושוב לפני שנגיע לפסגתו של ייעודנו".

כל אחד מאיתנו יכול לגעת בקצה, ולהפוך להיות יותר ממה שהוא מעד לדמיין. ■

מעניין לראות שגם היום במקומות שבהם הבגרות הכרחית, נוצרים מנגנונים חברתיים דמויי טקס מעבר, כדי לאפשר את הבגרות הזו. כדוגמה לכך אפשר לראות את הצביון של מה שקרוי "טירונות" בצבאות השונים ברחבי העולם.

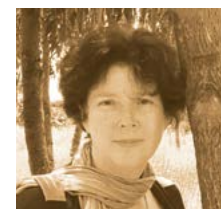
כדי להיות חייל נדרשת רמה מסוימת של בגרות ואחריות. חייב להיות מעבר מהעמדה של גיל ההתבגרות לעמדה של בוגר, של חייל נושא נשק. ואכן, אם בוחנים את תהליכי הטירונות בצבאות השונים אפשר לזהות אלמנטים משותפים, שמנסים להעביר את האדם לעמדה פנימית בוגרת. הטירונים "מופשטים" מהזהות הקודמת שלהם, מחליפים את הבגדים של הילדות במדים, נמצאים רחוק מהמשפחה שרואה בהם עדיין ילדים, נדרשים לאחריות ולמשמעת ונוגעים בגבולות הפיסיים והפסיכולוגיים שלהם. למרות חוסר המושלמות של התהליך אפשר לזהות כאן את הניסיון להפוך "נערים" ל"בוגרים". פעמים רבות השירות הצבאי כולו משמש טקס מעבר ממושך.

כך, השירות הצבאי הופך להיות מנגנון התבגרות המחליף את טקסי המעבר המסורתיים. בחברות שבהן אין גיוס חובה, ניתן לראות צעירים רבים בגילאי ה-20 שלהם שעדיין נמצאים בפסיכולוגיה ילדית. הקולג'ים האמריקאים, לדוגמה, מנסים לפתור זאת על ידי מבחנים למיניהם שעורכות "אחוות הקולג'ים".

קיים, כמובן, הבדל משמעותי בין טקסי המעבר לבין טירונות או שירות

לברוא את עצמך מחדש

ענת סלע

צילומים:
ליטל כספין

ביטחון כלכלי הוא מאבני הדרך הבסיסיות של תחושת היציבות שלנו, אך הוא עלול גם להפוך למלכודת, בין אם זו מלכודת דבש או מלכודת עוני. בכל מקרה, השאיפה להתפתחות מחייבת איבוד של המוכר לנו, גם אם הוא אינו מספק, כלכלית, רגשית, חברתית ומנטלית.

סיפור אמיתי

ענק כיסה את גופו העבה, והוא הציע לקונים למלא מיכל גדול או קטן בסלטים טריים שונים. אהבתי במיוחד לקנות שם חומוס ביתי, אחד ויחיד באיכותו באזורנו. בכל מפגש כזה שוחחנו מעט על שלומי ושלומי. כל שיחה הסתיימה במיכל קטן או גדול של חומוס ביתי טרי.

ערב אחד הגעתי מאוחר מהרגיל, ואחרי ששוחחנו קצרות כרגיל, הצבעתי אל החומוס. אך בטרם הבהרתי אם גדול או קטן, אמר לי נחרצות: אין! נגמר. הרמתי אליו מבט תוהה, שהרי אני מביטה ישירות מעבר למחיצה שקופה

המיקום: חנות נוחות בתחנת דלק. קניתי דבר-מה ובדרכי החוצה אני נתקלת באדם שפניו מוכרות לי, ואני לא מצליחה לקשר מהיכן. הוא, לעומת זאת, מזהה אותי מיד וכולו חביבות וחיוכים. שלום לך! הוא פונה אלי בחום. מה שלומך? תוך שניות אחדות מתברר לי שאת האיש הטוב הזה, לדעתי כבן 60 או יותר, לא ראיתי שבע שנים לפחות. אנו לא מכירים זה את זה בשם, אלא בחוויה.

נפגשנו לפני כעשור משני עברי דוכן סלטים טריים במעדנייה ליד ביתי. אז היו עיניו כבויים יותר. סינר לבן

בחומוס עצמו. האיש הטוב הניד ראשו בתנועה קצרה מלמטה למעלה ומלמל בשקט, לא. הבנתי שהוא רומז לי על כך שהסלט אינו טרי ונדהמתי מההעזה שלו. אדם שאינו בעמדה של כוח מוכן לסכן את מקום עבודתו למען האתיקה שלו... זה לא דבר מובן מאליו. מאז והלאה, בכל פעם שהגעתי אליו, ולאחר שעדכן בשלומי, שאלתי: יש חומוס ביתי? גם אם ראיתי אותו בצורה ברורה, והוא היה משיב, איזה גודל? או – נגמר! מלווה בתנועת ראש קטנה מלמטה למעלה.

עם חלוף השנים נמכרה המעדנייה וכל העובדים פוטרו. הצטערתי בשביל האיש הטוב ואני מודה שנראה היה לי כי סיכויי למצוא עבודה אחרת, בגילו ועם כישוריו האתיים והטכניים – קלושים. המעדנייה נסגרה, שופצה ונפתחה מחדש עם בעלים אחרים, צוות עובדי שבר מינימום כבוי – עיניים חדש, וללא דוכן סלטים טריים. אני זוכרת שכעסתי בתוכי על כך שהבעלים החדשים לא מציעים תעסוקה למוכרים המנוסים.

הפסקתי לקנות שם ותהיתי לא פעם מה עלה בגורלו.

והנה הוא לפניי. יותר משבע שנים אחרי, הוא נראה לפחות בשבע שנים צעיר יותר. לבושו נאה, הוא מסורק ומגולח למשעי, מריח טוב, עיניו שמחות וחיוכו לבבי. את כספי הפיצויים של עשרות שנים, יחד עם כל חסכוני השקיע באפיק חדש. כעת הוא בעל מונית והשעות במרחבים פתוחים, המפגשים האנושיים והתנועה, טובים לו. בגאווה הוא מראה

היה זה רגע של התגלות. התגלות של סדר קוסמי גלוי ונסתר בו-זמנית, שהטוב מושך את הטוב, ושאיין מנוס מלעבור בגיא צלמוות כדי להגיע למקום פנימי וחיצוני נכון יותר

לי תמונות של משפחתו בטלפון, אני מראה לו תמונות של משפחתי, אנו לוחצים יד בחמימות ונפרדים.

אני יוצאת מחנות הנוחות בהתרוממות רוח עם תקווה מחודשת, כמו היה זה רגע של התגלות. התגלות של סדר קוסמי גלוי ונסתר בו-זמנית, שהטוב מושך את הטוב, ושאיין מנוס מלעבור בגיא צלמוות כדי להגיע למקום פנימי וחיצוני נכון יותר. וזה מזכיר לי סיפור בודהיסטי ששמעתי מזמן ואיני זוכרת את מקורו, ייתכן אף שאני מספרת אותו מחדש, זכות השמורה לסיפורים עממיים:

מורה זקן ותלמידו היו הולכים בדרך זמן רב והגיעו ערב אחד לצריף רעוע של משפחה ענייה. אבי המשפחה הציע להם מיד מזון ומקום לינה. הוא סיפר לאורחיו כי כל רכושם הוא פרה חולבת, שממכירת חלבה הם מתקיימים בדוחק רב. האורחים חלקו עם בני הבית כוס חלב ומעט לחם ושכבו לישון על התבן ליד הפרה. עם שחר שאל התלמיד את מורו – איך נגמול למשפחה הטובה הזו, שחלקה איתנו את המעט שיש לה? השיב לו המורה – קח את הפרה והשלך אותה מעבר לצוק, אל התהום. התלמיד נדהם ונרעש, אך קיים את מצוות מורו בלב כבד, ושניהם יצאו מן הצריף עוד בטרם התעוררו בני הבית.

כעבור שנים אחדות הובילה אותם דרכם שוב אל אותו מקום. התלמיד חשש להתקרב, אך מורו הוביל אותם בבטחה. תחת הצריף הרעוע עמד על תילו בית לבנים. אבי המשפחה קיבל את פניהם בשמחה, וסיפר להם כי

כאשר אבדה להם הפרה, המקור היחיד להכנסתם הזעומה, הם היו שבורי לב והמומים. לאחר שהתאוששו מהפחד ומהכאב החלו לחשוב על העתיד. הבן יצא להתלמד כשולייה בכפר הסמוך ורכש מקצוע. הבת המוכשרת החלה למכור בכפר את עבודות הרקמה שלה. האב והאם שהתפנו מרעיית הפרה באחו ומהצעידה הארוכה אל הכפר למכירת החלב, החלו לגדל ירקות למשק הבית.

מה שנראה להם תחילה כאסון התברר כצעד הראשון במפנה משמעותי שהוביל לשגשוג.

אם עולה בלב הקוראים בת קול ששואלת, אבל למה הפרה הייתה צריכה למות? האם אי אפשר היה להעביר את המסר בלי אכזריות? אודה ולא אבוש, לא פעם עולה גם בי בת קול כזו. זוהי אותה בת קול אנושית שחומלת על הטוב אך עשויה גם לתעתע ולשכנע אותנו לאחוז בכוח במה שלא מתאים יותר: ב"נכסים" שננטשו ורק קליפתם עוד תופסת בנו מקום, ברגשות כבדים מן העבר, בחסכים, במגרעות מביישות ומוסותרות היטב.

נזכור שהסיפור הוא משל שמטרתו להעביר מסר; מסר שאינו קשור לטבעונות או לחמלה

אבל למה הפרה הייתה צריכה למות? האם אי אפשר היה להעביר את המסר בלי אכזריות?

כלפי בעלי חיים במקרה זה, אלא מסר שקשור לכאב הבלתי נמנע של ההשתנות הבלתי הפיכה.

הטבע מראה לנו את זה בכל סתיו, בקמילה של כל מה שצומח וחי. אבל אם יש בנו יותר מאשר גוף כמל, יש דרך לשגשוג, להתפתחות, להשתנות בלתי הפיכה, גם אם היא עוברת דרך אפלה גדולה. אז מבלי להכחיש את הפחד והכאב, נחשב מסלול מחדש ונצעד קדימה אל הנכון יותר. ■

17/9

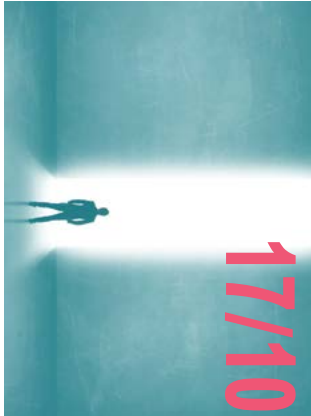

דמוקרטיה לאן?

בעוד העולם סביבנו משתגע, ונראה ששום דבר לא משתנה במישור הפוליטי, מציגה הפילוסופיה התבוננות מחדשת בשאלות הבוערות שמעסיקות אותנו ביומיום. הרצאה על הדרך לעורר שינוי ברמה העמוקה.

20:00 / סניף ירושלים

17/10

ראג'ה יוגה

מסע לעומק התודעה ומעבר לה

ראג'ה יוגה, התרגול המתקדם והעמוק ביותר של היוגה. מלמדת אותנו באמצעות תשומת לב וריכוז להגיע לשליטה מלאה לא רק בגוף הפיזי, אלא גם בנפש ובתודעה.

20:00 / סניף תל אביב

27/11

זוגיות ואפלטון

אהבה וזוגיות כדרך להתפתחות רוחנית

האם השבתם איד זה להיות בן זוג שלכם? מה מושך אותנו בזוגיות? יש אנשים שמוכנים לעשות הכל כדי לזכות בה, או להרוס אותה שוב ושוב. ממנה, או להרוס אותה שוב ושוב. בהצאה נעסוק במשמעות הזוגיות, ונעשה גם תרגיל קטן שמלמד הרבה.

20:00 / סניף תל אביב

הרצאות

ואירוועים נבחרים

בסניפים ברחבי הארץ

27/9

לדעת לבחור

מי מאיתנו לא היה רוצה לחיות את "דרך הלב", לדעת מה נכון, לדעת לבחור? אומרים שהלב הוא נכון והוא יודע מה נכון אז למה אנחנו לא תמיד מקשיבים לו? למרחק ביננו לבין הלב הגבון שלנו קוראים "הדרך" וזהו המסע שעל אדם לעבור בחייו. כל בעלי הלב מוזמנים.

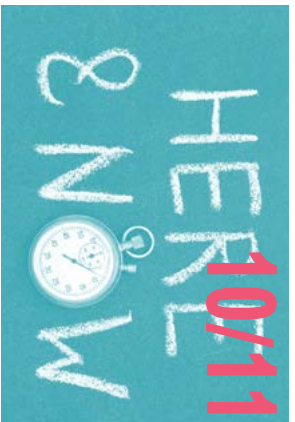
20:00 / סניף באר שבע

משנתו של דון חואן

תאר לך שיום אחד תגלה כי אתה לוחם, ולא סתם לוחם – כזה שיש לו מורה שרוצה ללמד אותו את סודות החיים.הרצאה מרתקת על משנתו של קארלוס קסטנדה ואיד זה קשור לחיים שלנו היום.

20:00 / סניף חיפה

10/11

לחיות ברגע

סדנת פילוסופיה ומדיטציה

אפשר להעביר חיים שלמים בלי באמת להיות. הפילוסופיה העתיקה שמה במרכז ההתעניינות שלה את האפשרות לחיות חיים ערים. להיות מבלי ליפול למלכודת של מילים/ דעות / אידיאולוגיות מתחלפות. יש מציאות מעבר לזו של המילים. הסדנה תכלול תרגול מעשי

19:15-17:00 / סניף קרית

4/11

מציאות ואשלייה- בקולנוע ובפילוסופיה

האם אנו חיים בסרט? לפי מטריוקס, המופע של טרומן וגם אפלטון – בהחלט כן! מה זה אומר? כיצד אפשר "לצאת" מאולם הקולנוע, ומהו העולם האמיתי?

19:00 / סניף ראש לצל

על עירנות ונדיבות

בתוך עולם שהולך וקורס תחת משקל הניכור
והאינטרסים, נדיבות פשוטה ויום-יומית היא איננה
"רעיון נחמד" זניח, היא חובתנו כבני אדם.

יותם ירושלמי

צילומים:
אקרופוליס החדשה

אקרופוליס החדשה
הילוסופיה
הפעולה

בארצנו הקטנה מתקיימת פעילות וולונטרית רבה. אין היום כמעט חברות עסקיות המכבדות את עצמן שאינן מקיימות פעילויות התנדבות. יש שפע אדיר של פעילויות שבהן ניתן לקחת חלק.

כל זה יכול להיות נחמד מאוד, ואפילו גורם להרגשה טובה כאשר עושים זאת. אני בטוח שזה גם תורם למקומות הרבים שבהם אותם ארגונים מתנדבים. פעמים רבות לא לגמרי מעניין את הנזקקים מה המניע של מי שבא לעזור להם. במובן זה, פעילויות ההתנדבות הללו ברוכות ותורמות רבות לאנשים רבים, לכן עדיף שיתקיימו מאשר שלא.

אבל האם זה מה שאנחנו צריכים באמת? האם זה מה שהמושג 'התנדבות' אומר? השאלה שלדעתי צריכה להישאל, היא 'מה היא התנדבות?' מה יש במושג הזה? אני לא יכול שלא לחשוב על המילה שממנה נגזרת המילה התנדבות, הלא היא "נדיבות".

מהי נדיבות?

האם נדיבות משמעה לתת נדבה לקבצן ברחוב, מבלי לרצות לקבל תמורה? או שמה מדובר במושג עמוק יותר?

כאדם שנוסע בתדירות גבוהה בתחבורה הציבורית מירושלים לתל אביב ובחזרה, שלוש-ארבע פעמים בשבוע, אני מעביר לערך 16-12 שעות בשבוע בתחבורה הציבורית. לכן, אחד הדברים ששמתי לב אליהם שוב ושוב הוא מצב שבו אני מוצא את עצמי נוסע באוטובוס ורוצה לשאול מישהו שאלה. אני מתבונן סביב לראות למי אוכל לפנות, אבל סביבי עומדים לפעמים שלושה, לפעמים

עשרה אנשים שכולם עם אוזניות, והדרך היחידה להשיג את תשומת לבו של אדם היא רק אם אני נוגע בכתפו וגורם לו לעצור ולהסיר לרגע את האוזניות כדי שאוכל לשאול אותו שאלה קטנה, או לחילופין להתריע בפניו שהתיק שלו פתוח.

כדי להיות נדיב עליי להיות ער למציאות סביבי.

אני מאמין שמעל הכול נדיבות משמעותה להיות ער; להיות ער ונוכח בעולם כאדם מיטיב.

אני מאמין שנדיבות איננה רק לתת נדבה לקבצן; נדיבות איננה רק לצאת לפעילויות התנדבות מדי פעם. להיות נדיב, לטעמי, זה להיות ער בתוך העולם הסובב אותי, להיות ער ולאפשר לעצמי לקלוט את הצורך של אדם אחר בקבלת עזרה. להיות ער מול מי שמחפש איך מגיעים למקום מסוים (הרגל שנעלם כמעט מהחברה שלנו בעקבות האפליקציות השונות), להיות ער לזקנה שסוחבת את הסלים הכבדים בשוק, להיות ער למישהו שהתיק שלו פתוח, להיות ער למי שלא יכול לעמוד ורוצה לשבת באוטובוס, למי שבוכה ברחוב כי גנבו לה משהו, לחבר בעבודה שלי שחש מדוכדך, לאדם במשפחה שלי או לזר ברחוב שמחפש את קרובתי (כמה מאיתנו מחפשים להיות פשוט בתקשורת עם אחרים? כמעט כולם כנראה...).

להיות נדיב פירושו להיות ער לצורך, להיות זמין ונכון לעזרה, ומעל הכול להיות אמיץ מספיק כדי להביא את כל זה לכדי פעולה! יש צורך רב כל כך סביבנו, לא רק בשכונות המצוקה, לא רק כאשר האש משתוללת - יש צורך באנשים שישמרו על ערנות בחיי

יהיה אמיץ מספיק בשביל לשאול אותנו באמת מה שלומנו? כמה מאיתנו היינו שמחים לקבל דוגמא מאדם שמראה לנו שאפשר אחרת, שיש תקווה.

כמה מאיתנו היינו רוצים שמישהו יגיד לנו ברגע הנכון, "גבר, התיק שלך פתוח, המפתח עומד ליפול לך מהתיק..."

כולנו!

הערנות הזאת קיימת בכולנו! בתוך עולם שהולך וקורס תחת משקל הניכור והאינטרסים, נדיבות פשוטה ויום-יומית היא איננה "רעיון נחמד" וזניח, היא חובתנו כבני אדם.

זאת הסיבה שכל הפעילות באקרופוליס החדשה - הלימודית, הארגונית, התרבותית, האקולוגית והסוציאלית - נעשית כולה על-ידי מתנדבים. כן, כולה! נשמע הזוי? כן, בעולם שבו אנחנו חיים, זה אכן על גבול ה"לא מציאותי" ולמרות זאת, כך הוא הדבר!

אם גם בכך קיים הצורך לפתח ולטפח את הערנות והנדיבות בתוכם ובתוך העולם, אני מזמין אתכם לפתוח את הלב, להיות ערים, לראות מי לידכם זקוק למשהו, וליצור תקשורת פשוטה, אנושית, אכפתית. וכן, להגיע מדי פעם ולתרגל יחד נתינה, להצטרף לאחת מפעילויות ההתנדבות הקרובות שלנו.

כל יד שמחוברת ללב פועם וער תעזור.

יש צורך באנשים שיתנסו באופן קבוע בתרגול אמיץ של ערנות פעילה בסביבתם

למתעניינים בהצטרפות לפעילויות הבאות, ניתן ליצור קשר בטלפון: 03-5104426.

בעיניים חיצוניות
נראה כי אין שום
מכנה משותף
בין אותו אדם,
שברגע חשוך
אחד ממחזורי
חיי הגיע להיות
חסר כול, לביני,
עובדת סוציאלית
בורגנית מלב תל
אביב.

עם בני: האם אספיק להוציאו בזמן מהגן, איך אשלב את מטלות הבית, ועוד ועוד.

בעת שחציתי את הרחוב הסואן, הבחנתי באדם שרוע על ספסל, מוזנח, מקופל ועטוי שכבות שנראה כחסר-בית. הוא שכב ללא ניע, ולמראהו כבו כל מחשבותי האחרות. לבי החל לפעום בחזקה וחשתי חרדה גוברת לגורלו של האיש. החלטתי להתקרב אליו ולראות מקרוב אם הוא נושם – אם הוא חי או מת. עליתי על שפת המדרכה וממנה אל המדרגה המסמנת את גבולותיה של השדרה, ונעצרתי. לא הצלחתי להבחין בכל תנועה. החלטתי להתקרב עוד מעט, תוך שאני מטה את פלג גופי העליון ורוכנת מעליו קרוב, חדורת מוטיבציה לקבל מענה לשאלתי.

סביבנו התנהלה המולה יום-יומית רבה: עשרות צופרים של מכוניות, תחנות אוטובוסים הומות, תנועה ערה של עוברים ושבים. הכול בתנועה. אני כמו קפאתי במקומי, לא שומעת את ההמון וההמולה, רק את דפיקות לבי שקראו לי להמשיך להתקרב. עדיין לא הבחנתי בשום תנועה אצלו, ובשלב זה הייתי בטוחה שהוא מת. החלטתי להתקרב עוד, מבטי ממוקד בו, ועם הצעד הנוסף כשלה רגלי. מצאתי את עצמי נופלת כעלה נושר מעץ, מעקמת את קרסול הרגל, נוחתת בחוזקה על ידיי קדימה ועוצרת את ההדף על פניי. תחושת כאב עזה כמו חתכה אותי מלמטה באבחה אחת.

זעקת כאב פרצה ממני, כל מטלטלי התפזרו לכל עבר, ובבת אחת

שדרות ירושלים ביפו הן מקום קסום, עורק חיים המחבר ערים במסחר ובתרבות. זוהי קרקע משותפת לאפשרות של חיים משותפים בעיר מעורבת, אוניברסלית כמעט במהותה. ניתן למצוא בה חיבורים בין ערבים, מוסלמים ונוצרים, ליהודים, בין ותיקים לעולים חדשים, בין עניים לעשירים, בין תושבי חוץ ותיירים למקומיים. שירת המואזין עולה לצד בתי כנסת עתיקים, וקהילות מסורתיות שונות מתקיימות לצד "היפסטרס" בני-זמננו, רכובים על אופניים חשמליים. כמו כן, משפחות צעירות עם ילדים חיות לצד קשישים ובסביבתה פוטנציאל לרקמה אנושית אחת, החיה בהרמוניה ומבטאת יופי של סגנונות וצבעים, עושר תרבותי וחיים משותפים עם ערך ומשמעות, הנשענים על העבר ופונים אל העתיד. בפועל, זוהי שדרה מוזנחת וסואנת, ששולי החברה ניכרים בה – חסרי בית, מכורים לסמים ולאכזריות ואנשים קשיי-יום אשר אוספים את מטלטליהם ומקבצים נדבות בשולי צמתיה.

בצוהרי יום אביב אחד יצאתי ממשדד הרווחה, שבו אני עובדת, לכיוון החניון שמעבר לכביש. מצוידת בתיקים, הייתי בדרכי לבית המעצר "אבו כביר" הסמוך, למפגש עם עצורים, כחלק מעבודתי השוטפת כקצינת מבחן. בראשי התרוצצו עשרות מחשבות על האנשים שאני עתידה לפגוש, על השעה המאוחרת, על משימות פתוחות שהשאיתי מאחוריי, ועל תכניותי לאחר העבודה

על ספסל בשדרה

מפגש אנושי ביני לבין חסר בית ביפו, על ספסל וללא מילים, חשף מכנה משותף שברירי ועוצמתי, אך אנושי. דרך הכאב חקרתי את חידת הסבל.

רעות פרידמן

איורים:
עפרה בהרב
צילום: לישל בספין

**בחירות קטנות
יכולות לשנות
גורל ולשנות
כיוון - שלנו
ושל אחרים.
לעתים, דווקא
מתוך הכאב,
הסבל והאבדן,
אנו מתעוררים
להכרה רחבה
יותר ממה
שידענו קודם
על מה שיש לנו,
וצריך לכוון
אותנו.**

התקשיתי לנשום, להתרומם או לדבר מפאת הכאב. מעבר לבביש הבחינו בי אנשי הביטחון של המשרד ורצו כדי לסייע לי לקום ולדרוש בשלומי. בדיוק באותו רגע התעורר האיש. גובהו היה רם, ומבעד לזקנו הפרוע ולשיערו הסבוכ, צעק משהו שנשמע כמו קללות בשפה שלא הבנתי. הוא הניף את ידיו כלפיי בזעם והחל לפסוע לכיוון הנגדי, מתנדנד ותלוש. התיישבתי על אותו הספסל להירגע, שתיתי מים בידיים רועדות ושרוטות, ורק אז הבחנתי במכסה הביוב העקום שאותו לא ראיתי ועליו מעדתי. באותו רגע חשתי ודאות לגבי שני דברים - האחד: האיש חי. והשני: לא נורא, תכף אתאושש ואהיה בסדר. אלא שלימים, שתי ודאויות אלה התעמעמו וקיבלו סימן שאלה.

מה עלה בגורלו של האיש, איני יודעת. אולי נפגשו דרכינו מאז, אך לא הצלחתי לשמר את תווי פניו בתוכי בשברירי השנייה שנפגשו עינינו. איני יודעת דבר על חייו, רק שהוא חסר-בית, וכמוהו עוד עשרות ומאות אנשים הפוקדים את השדרה מדי יום. איני יודעת אם אכן חי הוא, או מת.

במישור פילוסופי יותר: אם הוא נושם - האם הוא באמת חי? אילו מין חיים אלו אם אתה ישן בצהריים חסר כול, עטוי בלויים, מקופל על ספסל בשדרה? כמה ימים כאלו עבר או עוד יעבור עד שייחשב רשמית למת? איני יודעת. ויותר מזאת, מי היה האיש לפני שהתגורר על הספסל? מה הביאו לכך? מה היו חלומותיו? איפה משפחתו? מה היה אוהב לעשות ואיך

נראה כשהיה מטופח? - האם היו לו ימים כאלה? אינני יודעת. דמותו נותרה איתי לאורך זמן, והרהרתי - האם משהו ירצה לעצור את השגרה, לעמוד לידו ולבדוק אם הוא חי או מת? זה מורכב. כמו החיים עצמם.

ובאשר אליי, חיי השתנו באותו צהריים שמשי שגרתי. רגלי הימנית נפגעה, ולימים אובחנה כשבורה בעצמות הדקות של הקרסול. עברו עליי חודשים ארוכים של חוסר תפקוד, שכלל תלות מתמשכת בסובבים אותי, טיפולים רפואיים אינטנסיביים וכאבים עזים. פיזית, הפכתי מוגבלת בניידות, בנהיגה, בהליכה ובעמידה. רגשית, חוויתי צער ואשמה. לא יכולתי לשבת ולשחק עם בני על הרצפה, לקחת אותו לגינה, לנסוע לעבודה, או לקחת חלק בחיי המשפחה ובבית. חיי, כפי שהכרתי אותם עד אותו יום, נעצרו. נזקקתי לעזרה ולשיקום פנימי וחיצוני במשך שנתיים.

בעיניים חיצוניות נראה כי אין שום מכנה משותף בין אותו אדם, שברגע חשון אחד ממחזורי חייו הגיע להיות חסר כול, לביני, עובדת סוציאלית בורגנית מלב תל אביב. אך במבט פילוסופי - היום אני מבינה כי גם אני עלולה להיות בן-רגע חסרת כול. כל תפקידיי, העוגנים היציבים בחיי, הופרכו כלא היו בשנייה אחת. הזהות שלי היטשטשה ואבדה, והייתי בעצמי במחזור אפל וחשון - סיעודית, נזקקת, תלויה, נתונה לחסדי הסביבה. זוהי תזכורת. מראה של אש. כולנו

אחד בגורל הזה. למעשה, אין בינינו פערים גדולים כל כך כפי שהיינו מדמים לעצמנו. ברגעי השיא והחוסן איננו מתפנים להרהר בחוסר ובריק. אך מולנו, בכל רגע נתון, יש אנשים רבים שחווים אותו. בשדרה הזו, כמו בסמליות של החיים, אנחנו עוברים ושבים מבלי משים, מבלי לעצור ולהכיר את החלקים הללו גם בתוכנו. האנשים הללו שקופים. הם מייצגים את הפן השברירי, האפל, שאנו מעדיפים לא לפגוש. הסלידה מכסה על הפחד, על חרדה להכיר בזמניותנו החולפת. כולנו עשויים להיות יום אחד על ספסל בשדרה, מופשטים מנכסיו, חסרי-בית, נזקקים, סובלים ותלויים. האם לא היינו רוצים שמישהו יבחין בנו, שיבדוק אם אנו חיים או מתים? חזרתי לשגרה בהדרגה מפרכת. כיום מבחינה חיצונית אני בסדר. עדיין סובלת מכאבים מדי פעם ועושה את ההתאמות הנדרשות. אך זה לא העיקר.

מבחינה פנימית למדתי שיעור גדול בחיים על ארעיותם של ההיבטים המקנים לנו ביטחון. אין בי ולו טיפת ביקורת, כעס, טינה או אכזבה - לא על עצמי, לא על חסר-הבית ולא על תגובתו, שהרי בחרתי לפגוש אותו, ובאותו האופן. לבי זעק לעברו, והזעקה הייתה אמיתית, חדה וכנה. אינני מתחרטת עליה ולו לדקה אחת - היא קול המצפן הפנימי שלי.

על אף המחיר, אני רואה בזה עוד הזדמנות מופלאה למסע וללמידה - על עצמי, על החיים ועל העולם. לכן, אני מודה על מה שנקרה בדרכי ומוקירה

אותו - לטוב כמו לרע - כי אני רואה ברכה בכל.

בחירות קטנות יכולות לשנות גורל ולשנות כיוון - שלנו ושל אחרים. לעתים, דווקא מתוך הכאב, הסבל והאבדן, אנו מתעוררים להכרה רחבה יותר ממה שידענו קודם על מה שיש לנו, וצריך לכוון אותנו.

כולנו חולקים את השדרה, את עורק החיים שבו עוברת התנועה המרכזית של חייו. האם נוכל להכיר בה כמרחב לדיאלוג? האם נוכל, ללא שיפוטיות או כעס, לחפש את חסר-הבית שבקרבתנו, את הפן החלש, המושפל והנזקק שבתוכנו, ולהיטיב עמו ככל יכולתנו?

זוהי ההבנה שלי כיום, אבל נראה שהייתי זקוקה לעצירה החיצונית והכואבת שחוויתי כדי להכיר בכך מקרוב יותר, וגם כדי לאשרר את הידיעה שזוהי המשימה האמיתית של חיי. ■

השבה ושימור הבריאות

הומיאופתיה וצמחי מרפא

טיפול במצבים כרוניים
לסובת בריאותך ואיכות חיך

שחר אלוני | BA | LLB | MBA | RcHom

052-3204976 | שחר אלוני הומיאופתיה וצמחים | f
Shahar74@012.net.il | שחר אלוני ברטיפול | G

מקום טוב

כיתות ואולמות להשכרה

מקום-טוב הינו מרכז להשכרת כיתות לימוד מאובזרות, חדרי ישיבות, אולם כנסים ואולם תיאטרון. מרכז צעיר ודינאמי באווירה מיוחדת ומקצועית, הממוקם בלב תל אביב.

- ✓ שירות אדיב ונעים
- ✓ חנייה נגישה
- ✓ מגוון חדרים ואולמות
- ✓ לובי וקפיתריה מרווחת ומפנקת
- ✓ מחירים אטרקטיביים

סלומון 7, קומה 1
תל אביב
לקבלת הצעת מחיר
ותיאום פגישה התקשרו:
054-240-7222
www.makomtov.org.il
info@makomtov.org.il

מומחית להוראה משקמת והדרכת הורים

רותי רוזן M.A
דוקטורנטית בחינוך מיוחד

טל. 050-6666486
ruthyrozen@gmail.com

לציתים כחיים מביאים איתם אתגרים
אז פשוטים ואף סבל.
אני מצמינה אתכם ליצור יחד מקום בטוח
ומכיל בו אפשר אנרגיה דיאלוג כנה,
אחפס משמעות לקחת שלימה,
איטול אחריות
ואפילו אצמכם אפיון חופשי
ואותנטיות יומי.

סופיה קושניר טרסוב

פסיכותרפיוטית אקזיסטנציאליסטית אינטגרטיבית
לפרטים: 0523777865

יופי, משמעות וחיבור

אילן גולדשטיין
צייר בוגר בצלאל ותרפיסט מוסמך באמנות

www.facebook.com/ilan.goldstein.6

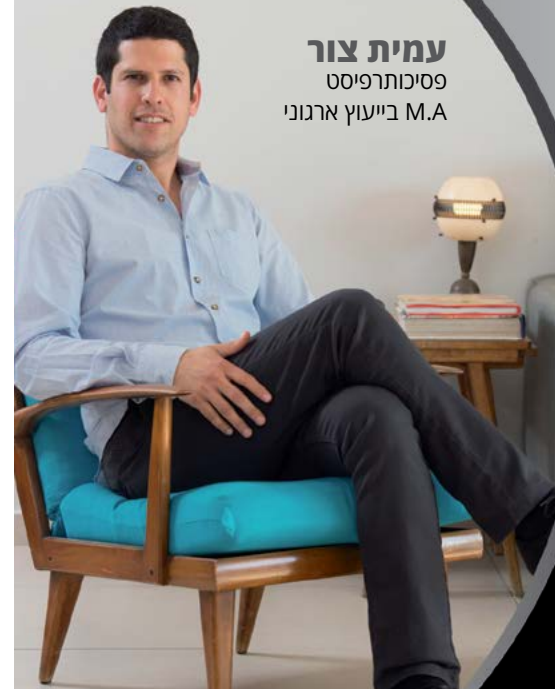

עושים עבודה

6 מפגשים ממוקדים ליעוץ והכוונה תעסוקתית

אם אתם מרגישים שאתם חייבים לעשות שינוי
תעסוקתי אבל אתם עדיין תקועים במקום
זה הזמן לעשות עבודה.

- ✓ זיהוי החוזקות והחסמים.
- ✓ תובנות וכלים פרקטיים.
- ✓ מימוש הפוטנציאל הייחודי שלכם.

עמית צור
פסיכותרפיסט
M.A ביעוץ ארגוני

לפרטים נוספים ולתיאום פגישה:

052-8878947 | www.amittzur.co.il

וְדַע לָךְ שֶׁהַזְמַן וְהָאוֹיְבִים, הָרוּחַ וְהַמַּיִם,
לֹא יִמְחְקוּ אוֹתָךְ.
אַתָּה תִּמְשֵׁךְ, עָשׂוֹי מֵאוֹתִיּוֹת.
זֶה לֹא מַעֵט.
מִשָּׁהוּ, בְּכָל זֹאת, יִשְׁאַר מְךָ.

חיים גורי

